

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj, se bla govolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Laž ima kratke noge.

„Slovenec“ nas je zopet na laž postavil. Strašno smolo imamo. Naj pišemo karkoli, škofov list „dokaže“ vedno, da pišemo neresnico, in vedno ovrže vsak naš dokaz.

Tudi v št. 174 z dne 1. avgusta nas je korenito postavil na laž in nam dobro zasolil, ker smo se upali omeniti afero učitelja Rojine in trditi, da ga je deželni šolski svet vsled duhovniške denunciacije premestil. „Slovenec“ nas je zavrnil z besedami: „O aferi učitelja Rojine, kjer se je dokazalo, da je bil župnik Trček po krivem obrekovan v „Narodu“, zopet in zopet piše (namreč „Narod“), kot bi bil Rojina nedolžen mučenik“.

Kaj, ali nas je zopet dal? Dokazalo se je, da je bil župnik Trček po krivem obrekovan v „Narodu“. Mi smo torej lagali in obrekovali! Grozno!

Kdaj se je dokazalo, da smo župnika Trčka po krivem obrekovali, tega „Slovenec“ ni povedal. In to je škoda, zakaj mi se čisto nič ne spominjamo, da bi bil to kdo dokazal, in bili bi „Slovenec“ od srca hvaležni, če bi nam povedal, kje se dobi tisti dokaz.

Spominjamo se pač, da se je župnik Trček javno opiral in odvrčal od sebe vsako krivdo. Toda to še ni nikak dokaz. Župnik Trček je samo tajil; on je samo trdil, da ni storil ničesar proti nadučitelju Rojini, ali dokazov za svojo trditev ni navedel.

Morda misli „Slovenec“, da je že to dokaza dovolj za Trčkovo nedolžnost in za naše obrekovanje, ker smo mi tedaj Trčku velikodušno prizanašali. Trček je bil tedaj ošaben in je z indignacijo odvrčal očitjanje, da je kdaj denunciral nadučitelja Rojino, ali to vse skupaj še ni dokaz, da se mu je zgodila krivica.

In resnica je tudi, da se mu ni zgodila nikaka krivica, in resnica je, da je župnik Trček denunciral. Proti trditvi župnika Trčka stoji naša trditev. Toda naša trditev se ne naslanja na samo domnevanje, naša trditev se naslanja

na dokazila, in ta dokazila so uradni spisi.

Župnik Trček in „Slovenec“ sta trdila in trdita še sedaj, da smo Trčka obrekovali, ko smo rekli, da je nadučitelja Rojino denunciral. Koliko je ta dolžitev Trčka in „Slovenca“ vredna, kaže naslednji uradni dopis:

„Nr. 337. An Herrn Franz Rojina, Schulleiter in St. Martin. — Laut Anzeige des Pfarramtes haben Sie unbefugterweise die für die Schule angekaufte, früher zur Pfarrpfünde gehörige Bauparcelle noch einmal vermessen, hiebei die Grenzpflocke ohne Wissen des Pfarrers versetzt, und als der Pfarrer dagegen Einsprache erhob, sich gegen ihn zum Aergernisse der Bevölkerung ungebührlich benommen und ihn angeschrien. Sie werden hiemit aufgefordert, sich hierüber binnen acht Tagen schriftlich anher zu rechtfertigen. — K. k. Bezirks-schulrath Laibach, am 23. März 1898. Gozani b. r.“

Kaj se to pravi „Laut Anzeige des Pfarramtes“?

In dalje imamo v rokah zapisnik seje krajnega šolskega sveta v Šmartnu z dne 21. junija 1899. V tej seji se je izključno obravnavalo o tedaj že sklenjeni premestitvi nadučitelja Rojine.

Zapisnik pravi, da je predsednik krajnega šolskega sveta naznanil, da mu je tedanji vladni svetnik Merk potrdil, da bo nadučitelj Rojina premeščen.

Člen krajnega šolskega sveta Matevž Jeras je na to predlagal: naj se store vsi koraki, in če treba naj gre tudi do cesarja, da se stvar prepreči. Rekel je mej drugim: „Kakor strela iz jasnega neba zadela nas je novica, da bo visoki deželni šolski svet bodisi iz tega ali onega ozira, navidezno pod krinko „iz službenih ozirov“ našega zaslužnega in neumorno delavnega gospoda nadučitelja prestavil na drugo mesto... Zgodi naj se to zgolj radi tega, ker je gospod nadučitelj nekim osebam, na prstih ene roke izštetim, neljub postal.“

In člen krajnega šolskega sveta Fran

Kovač je izjavil, da je skrajno osupnjen, „je-li mogoče, jedni tako slabo znani osebi poslušati in vsled tega na podlagi lažljivih denuncijacij obsojati nadučitelja, ter ga samo na ljubo jedne osebe spravljati v prepad“.

Ali to še ni dovolj jasno, gospod župnik Trček in gospod kanonik Kalan?

In končno bodi še povedano, da je sedanji dvorni svetnik Merk v tisti seji, v kateri se je sklenilo, premestiti Rojino iz Šmartna v Št. Vid predlagal, naj se da Rojini, ne da bi se bila prej vršila kaka preiskava, zgolj na navadno denunciacijo, ukor, kateri predlog pa je bil odklonjen.

In kakšen je bil uspeh Trčkove gonje proti Rojini? Deželni šolski svet je, uvidevši, da utegne ta aféra zanj in za Trčka slabo izteči, sklenil z Rojino kompromis. Rojina ni šel v Št. Vid, nego prišel še na boljše mesto kakor je imel v Šmartnem pod Šmarno goro.

Stvar, katero smo tu pojasnili, sicer ni več aktuvelna, ali pogreti smo jo morali, ker je jako značilna za klerikalno taktiko. Tako, kakor v tem slučaju, postopa „Slovenec“ vedno. Naj je danes kaka stvar še tako jasno dokazana, čim mine nekoliko mesecev in se zadeva nekoliko pozabi, pa jo zasluče „Slovenec“ in se upa z njemu lastno smelostjo trditi, da se je v dotični zadevi dokazalo, da je „Narod“ lagal in obrekoval. So pač lisjaki, ti „Slovenčevci“, toda nas nikakor ni volja, prenašati še dalje takih sumničenj in bomo vsako tako stvar pribili ter šenklaškimi blagoslovljenjem vtepli v vsakem slučaju sproti prepričanje, da imajo njihove laži res kratke noge.

V Ljubljani, 3. avgusta.

Poljaki in Čehi.

„Budivoj“ je prinesel pogovor z baje odličnim poljskim poslancem, ki se je glede razmerja med Poljaki in Čehi izrazil tako-le: Med poljskimi poslanci ni nikogar, ki bi bil proti temu, da se Poljaki in Čehi združijo zopet. Oni poljski poslanci, ki bi se radi približali nemškimi liberalcem, niso od-

ločilni faktorji in po njih se ne sme sklepati na vso poljsko delegacijo. Saj je tudi med Čehi vrsta politikov, ki odsvetujejo od češkopoljske zveze. Čehi in Poljake pa vežejo krvne vezi in skupni program. Prenaglenega koraka Jaworskega se ne sme soditi preostro, saj se je spočetka januarja cesarju zavezal, da napravi parlament zopet delaven. Zategadelj je bila njegova razburjenost razumljiva, ko so češki poslanci s svojo obstrukcijo njegovo stremenje onemogočili ter njegov ugled pri kroni zmanjšali. Jaworskemu je bilo za osebno reputacijo navzgor, in da mu je na tem mnogo ležeče, je razvidno že iz dejstva, da mu pošlje cesar vsako leto iz pravega šatule časten dar. Toda pustimo minolost! Poljski narod želi zvezo s Čehi in s češkimi poslanci, in poljski poslanci se bodo tej želji radi pokorili, ako jim češki tovariši jamčijo, da ne bodo svojih pravic iskali izven desnice, t. j. da ne bodo obstruirali. Poljaki pa se zavezujemo, da se bomo z vso odločnostjo potezali za to, da se češke narodne časti ne žali in se jim dajo pravice. Tako „Budivoj“. Iz povedanega pa sledi žalostno dejstvo, da se uklanja ves poljski klub osebi Jaworskega radi njegove osebne reputacije in radi njegovega častnega daru iz cesarske šatule! No, upamo, da „Budivoj“ ni pisal resnice.

Atentat na perzijskega šaha.

Iz Pariza in Bruslja so došle brzjavke, da se je pripetil v Parizu na perzijskega šaha atentat, ki je docela sličen atentatu na italijanskega kralja. Iz Bruslja poročajo, da so dobili včeraj dopoldne ob poldesetih iz Pariza brzjavko, ki se glasi: Ko je perzijski šah zapustil svoj hotel, je skočil nanj neki Italijan z dvignjenim bodalom. Šah ga je zgrabil za vrat ter potegnil iz svojega žepa revolver in ga nastavil napadalca na čelo. Vsi prisotni so bili iznenadeni radi duševne prisotnosti šaha. Italijana pa so zaprli. Iz Pariza pa poročajo, da javlja „Agence Havas“ sledeče posameznosti o napadu na šaha. Neki mož, oblečen kot delavec, je siloma prodrl kor-

LISTEK.

Umetnost in narodnost.

Spisal Fr. Derganc.

Kaj naj iskrenega rodoljuba prirčneje razveseli v teh časih narodne bede nego pojavi narodne zavednosti? In začeli smo se prebujati, zavedati, začeli smo se spominjati svojih velikih mož. Kaj nam pa tudi daje več moči, ko omagujemo v borbi za narodne pravice, nego zavest, da nismo sami, da so že drugi začeli in mnogo storili, da imamo moče, ki so celo svoje življenje žrtvovali ljudski kulturi in narodnemu napredku? Poglejmo samo na slovenski sever: Češki narod ima zahvaliti svojo splošno in odkritosrčno prebujenost posebno proslavljanju svojih slavnih prednikov. Ni je na Češkem narodne šole, čitalnice, krčme ali kavarne, kjer ne bi stali na očitnem mestu kipi imenitnih prvoborcev in nas opominjali, kje smo, ni je najti gorske kočice, kjer ne bi krasile priprosti sten slike iz življenja narodnih junakov, na pr. Husa, Žižke itd. Tukaj ni mesta, da bi psihološko in logično razvijal in utemeljeval veliki in trajni vpliv take navzočnosti umrlih velikanov. Samo namignem: ko se zjutraj prebudimo, pade nam prvi pogled na podobo ali kip, in zdi

se nam, kakor bi nam zaklical slavni prednik: „Spomni se naroda!“; v žalosti se nam vidi, da te podobe, ti kipi z nami čutijo in nas tolažijo, da trpimo kot Slovenci; zvečer zaspimo z isto sliko, in celo noč se nam sanja o narodnih junakih, kako se ž njimi v jedni vrsti borimo za narodne pravice, in kakova je duša otroka, ki se razvija v taki blagoslovljeni družbi? Velika in skrivnostna moč gre iz teh kipov in podob. Nikdo ni tega vpliva bistreje in pozorneje spoznal nego veliki Periklej. Po vseh Atenah je dal postaviti slike in kipe iz slavne domače zgodovine in mitologije. Nobeno čutilo ne vzgaja človeškega duha tako, kakor o.k.o. Periklej je rekel, ljudstvo se naj uči mimogrede, oči ga naj opozarjajo, da se giblje, da živi v veliki in slavni družbi, Visoke misli in navdušenost, ki je govorila iz podob, kipov in stavb, delovala je na ljudsko dušo nezavedno, a zato tem mogočnejše — čisto kakor narava, kakor instinkt, ki jih ne razumemo in nas vodijo in silijo z nevkrotljivo močjo.

Kdor ve to veliko resnico, razveseli ga v dno duše, ko zapazi, kako se trudijo vrli narodni možje v Ljubljani, da postavijo viden lep in velik kip temu in onemu slavnemu predniku. Vodnik že stoji, v par letih dobimo krasen spomenik pesnika-prvaka Prešerna, Valvazor je v delu itd.

Veselo in nadobudno znamenje! Ker pa ne živi ves slovenski narod v Ljubljani in se žalibog ne more udeležiti teh velevažnih narodno vzgojevalnih naprav, skrbeti moramo drugače, da nam pomore obrazna umetnost pri narodni vzgoji.

Iskreno pozdravljamo idejo vrliga našega akademičnega kiparja gospoda Alojzija Repiča, ki si je zastavil nalogo, da napravi v kratkem času umetniške doprsne kipe vseh naših slavnih mož. Začel je s Prešernom. Kako oduševljenje je obudila njegova ideja, posnamemo najbolj iz tega, da so prišla naročila za Prešernov kip iz vseh delov slovenske domovine, da so si omislili kip celo ljudje, ki so si pri dnevnih potrebščinah prihranili potrebni znesek. Koncem julija je začel Repič razpošiljati naročnikom doprsni kip škofa Slomška. Kakega umetnika imamo v Repiču, vedo vsi Slovenci, in ni nam treba stavov opozarjati, da ga vsi dunajski profesorji-kiparji spoštujejo kot velenadarjenega tovariša, da je dobil kipar Repič že dvakrat prvo akademično darilo itd. Kljubu drugim naročilom in obilnemu delu hoče si odtrgati toliko časa, da izvede velepomembno narodno delo. Dunajski veščaki in prijatelji umetnosti ne morejo prehladiti Repičevega Prešerna in Slomška. Ne vemo, kaj naj bi bolj občudovali, ali klasično plemenite poteze, bridko in mirno

resnacijsko v Prešernovem obrazu, ali blagi izraz dobrovoljnega starčka Slomška?

Velika škoda bi bila, ko bi zamudili narodni možje, narodne šole in čitalnice, narodni restavrant in kavarne ugodno priliko in si ne bi naročili dela tolikega umetniškega in narodnega pomena. Gospod Repič se je potrudil, da vsakomur omogoči nabavo kipov, ki se vlivajo pod njegovim nadzorstvom in so vsled mnogobrojnih naročil silno po ceni: umetniško dovršen doprsen kip v naravni velikosti stane samo 10 do 15 gld. Kdor si misli naročiti, naj stori nemudoma, ker se bode vlivalo radi pičlega časa samo še par tednov. Posebno opozarjam na Slomškov kip. V kratkem se proslavi Slomšek v Ponikvi, in dolžnost vsake narodne šole bi bila, da si naroči kip tega velikega prijatelja mladine in prvega slovenskega pedagoga, — na Češkem stoji kip Komenskega v zadnji gorski šoli, — in lepše se ne more spominjati Slomška noben narodnjak, nego da si okraši sobo z njegovim kipom. Izmej množice Slomškovih zaslug povdarjamo posebno jedno: Slomšek je bil pristen naroden duhovnik, kakor jih je zdaj le malo, kateremu je bil blagor naroda nad vse.

Jako rad bi poročal tako veselo vest tudi iz slikarskih krogov. Trdno pričakujemo, da nas razvesele skoro slovenski

don policijskih agentov ter hotel skočiti na stopnico pri vozu. V rokah je držal revolver ter ga nameril na šaha. Velikemu vezirju, ki je bil tudi v vozu, se je posrečilo, napadalcu revolver iztrgati. Množica je hotela napadalca pretepati, a policijci so ga ščitili. Na policiji je napadalec obžaloval, da se mu atentat ni posrečil. V revolverju je bilo pet krogelj. Napadalec ima okoli 28 let. V rokah je imel palico. Pri njem pa so našli tudi bodalo. Šah je dobil, predno je zapustil svoj hotel, pismo, da bo napaden. Pismo je poslal šah policiji. Včeraj popoldne je bil napadalec zaslišan. Baje je dejal policijstom, ki so ga zgrabili, naj šah odstopi, sicer bo gotovo umorjen. Ta atentat je baje že drugi, ki se je zgodil tekom tedna na šaha. Prvi ga je napadel neki delavec pri nekem eksotičnem gledališču. Delavec pa je bil menda blazen. Drugi napad je docela podoben napadu v Monzi, in skoraj se more reči, da je našel Bresci — posnemovalca.

Vojna na Kitajskem.

Rusi in Japonci so že začeli prodirati proti Pekinu ter so dospeli do Pej-canga, kjer stoji baje 10.000 Kitajcev. Nekateri listi trdijo, da stoji med Pej-cangom in Yanguonom celo 20.000 Kitajcev. A tudi Angleži in Američani so menda začeli že svoje operacije. Angležev je 10.000, Američanov pa 7000. Skupni nadpoveljnik Angležev in Američanov bo angleški general Gasele, drugi poveljnik pa Američan Chaffee. Mednarodni generali in admiralji se niso mogli zjediniti za skupnega poveljnika vseh vojev, zato bodo voji operirali na svojo roko ter se bodo poveljniki samo od slučajja do slučajja dogovorili glede svojega postopanja. Kitajci so baje v reko Peiho potopili več ladij, da ne morejo tuje ladije dovažati vojem živil. Razen tega so prodri na levem obrežju nasipe ter deželo poplaval. Mednarodni voji bodo zategadelj operirali na desni strani reke in mesto Peiha bodo rabili za dovoz živil železnico, katero pa morajo šele popraviti. „New York Herald“ poroča, da je dobil iz Tsientsina brzjavko, ki naznanja, da so bile japonske sprednje čete premagane, in da so izgubile 150 mož ranjencev in ubitih. Rusi pa so v smeri proti Pekinu deset milj od Tsientsina ležeče forte zavzeli in pogнали njih posadke, 10.000 Kitajcev v beg. Ruski general Grodekov pa je dne 1. t. m. brzojavil vojnemu ministru v Peterburg, da je general Ajgustov dne 30. julija zavzel veličavno trdnjavo Hunšum. Ta je za vojaške operacije na severnem mandžurjskem bojišču velikega pomena. Tudi ruski car je dobil te dni pismo neznanega kitajskega cesarja, ki prosi pomoči in posredovanja, sklicevaje se na stoletno prijateljstvo. Vseh nemirov in pobojev so krive, tako trdi pismo, roparske tolpe boksarjev. Dunajski japonski poslanik Makino Nobnaki pa se je izjavil, da vsa ta pisma na razne suverene in predsednike ne piše cesar Kitajske, nego kdo drugi. Slog pisem ni niti kitajski niti cesarski. „Times“ javlja, da je avstro-ogrski poslanik plem. Rosthorn z ženo živ, in da so padli le 4 možje avstro-ogrsk

slikarji s celo serijo slik iz domače zgodovine in našega življenja. Naše vrlo trgovstvo, ki se je začelo zadnji čas tako odločno prebujati, pred vsem trgovci s pohištvo, s podobami in steklenino, jim gotovo pomorejo pri tem rodoljubnem delu in poskrbe, da bo kupoval naš kmet pristno narodne slike po isti ceni ali pa še ceneje, nego mu jih ponujajo tuji agenti in krošnjari. Človeku se res milo stori, ko vidi, kako si naš kmet rad krasi hišo s slikami in izmeče denar za tuje blago, ki je v umetniškem oziru pravi škandal, a po svoji vsebini vse druge občutke prej budi nego narodne. Tu vidimo zopet v Čehih sijajen vzgled: češki kmet dobi za malo novičev umetniško dovršeno sliko, ki mu kaže slavno narodovo preteklost in živi prizori mu kar dušo trgajo in navdušujejo za narod. Slovenski podjetni trgovci se naj tudi potrudijo, da spravijo mej narod male kipe in medaljone iz gipsa, kakor jih prodajajo laški dečki in krošnjari.

Prebuditi moramo pač narod, pri tem nam mora pomagati vse, k temu delu se moramo združiti vsi in delovati po svoji moči. Če je narod deluben; ne spravi ga nobena sila več s svetovne površine.

straže in kapitan Thomann. Od dne 18. julija nadalje boksarji ne napadajo baje več poslaništev, v katerih je že 1838 ranjencev. Generala Yunglu in Fungfusianga sta vendar utrdila s topovi svoje pozicije okoli poslaništev. Večji del kitajskih čet je baje odšel iz Pekina, da gre mednarodnim četam nasproti. Večina poslaništev je menda res še živa, a še vedno v veliki nevarnosti, ki se je vsled prodiranja mednarodnih čet še povečala.

XV. skupščina družbe sv. Cirila in Metoda.

(Konec.)

Imenom nadzorništva je poročal gosp. Oroslov Dolenc. Poročilo se je odobrilo.

Nato so se vršile volitve ter so bili voljeni v družbino vodstvo iznova g. Ivan Murnik, g. M. Petelin, g. dr. Iv. Svetina in A. Zamejic. Volitev nadzorništva in razdonoštva se je izvršila z vsklikom.

Gosp. dr. Vidrič je izrekel odboru za njegovo vestno in požrtvovalno delovanje zahvalo vseh članov.

Gosp. kaplan Sombrek iz Marnberga se je družbi zahvalil za šolo na Muti. Priporočeval je, koliko težave delajo Nemci pouku v slovenskem jeziku na šolah ob Dravi. V Marnbergu otroci niso znali niti čitati slovenski ter je moral govornik, dopisovši na svoje mesto, učiti otroke slovenskih molitvic tako, da jih jim je napisal z — nemškimi črkami. Nemci imajo pred družbo sv. Cirila in Metoda velik respekt. Zato je nova šola na Marnbergu jako potrebna, da se utrdi meja od Mute do Marnberga kot neprodiren val proti nemškemu prodiranju v slovenske kraje.

Gosp. župnik Treiber iz St. Ruperta pri Velikovu je pripovedoval, da ministrstvo podpira germanizacijo na Koroškem; doposlani vladni komisar, ki bi imel dognati, da imajo Slovenci premalo šol, je izjavil, da se v slovenskih šolah uči premalo nemški jezik! Taka je vladna objektivnost! Sedaj je vlada odredila, da se ponekod slovenske šole razdelé v slovenske in utrakvistične razrede, kar je za Slovence še slabše, kajti utrakvistični podpirajo nemštvo, slovenski razredi pa so vsled agitacije slabo obiskani.

Gosp. dr. Štor je predlagal, da naj se vrši XVI. občni zbor v Mariboru početkom avgusta na kak četrtak.

Prvomestnik monsignor Zupan je predlagal, da gre deputacija treh članov vodstva sporočiti okr. glavarju družbine čestitke Nj. Veličanstvu cesarju za njegov 70. god. (Sprejeto).

S tem je bil dnevni red obč. zbora izvršen.

Pri banketu, ki se je vršil tudi v Hudočernikovi restavraciji, je nazdravil prvomestnik Zupan cesarju. Napitnica se je poslušala stojé in godba je zaigrala himno. Podpredsednik L. Svetec se je zahvalil Radovljčanom za lepi sprejem, odboru obeh podružnic, županstvu in dekanatu za vse priprave, ter je nazdravil novi ženski podružnici, katere prvomestnica je gospa dr. Vilfanova. Župan gosp. Al. Roblek je napil družbi, ki naj bi bila tabor vseh Slovencev. Maloruski prof. dr. Umjetskij je v ruskem jeziku napil pobratimstvu Čehov, Slovencev in Rusov, želeč, da bi imeli kmalu vsi Slovani svoj skupni občevalni jezik.

Med banketom je lepo prepeval že omenjeni učiteljski kvartet ter je sviral mestna godba.

Ob 2. uri popoldne se je odpeljalo večje število skupščinarjev v Polče, kjer je bila prosta zabava.

Tako se je dovršila tudi XV. skupščina prav častno.

Skupščine se je vdeležilo več narodnonaprednih drž. in deželnih poslancev, izmed konservativcev pa je bil jedini vrhniški gosp. župan dež. posl. Jelovšek. Končno bodi omenjeno, da so se izkazali tudi na tej skupščini narodne dame kot marljive prodajalke redov, kolajn in razglednic. Izmed množice naj pa navedemo le dve: gospo Reziko Fürsagerjevo in gđc. Mihaelo Razingerja.

Dopisi.

Iz Ljutomer, 1. avgusta. Razmere pri nas na Spodnjem Štajerskem so postale res neznozne in s srdom in gnevom se mora polniti srce vsakomur, ki čita vesti o nasilstvu in zlobnosti naših Nemcev in posli-

nemcev. Prav po očetovsko pa se skrbi, da se take vesti ne širijo preveč po naših časopisih. Konfiskacija sledi konfiskaciji. V mestih, kjer imajo naši sovražniki večino, skušajo z vsemi sredstvi, dovoljenimi in nedovoljenimi, zatreti slovenski življenj, in „Slovenec“ je na milost in nemilost z življenjem in imetjem izročen, kakor paria, samovoljnosti nemški. Kateremu Slovincu pač ne bi zavrela kri in se krčila pest, ko sliši imena Celje, Ptuj, Maribor, in vesti, ki prihajajo iz njih? V naših trgih, kjer je ogromna večina slovenskega prebivalstva, pa Nemci in nemčurji s sistematičnim izzivanjem in najsurovejšimi napadi dan na dan žalijo slovensko narodnost. Kamenjanje kakega zborovanja, zavratni napadi na posamezne osebe, — take in jednake reči so na dnevnem redu.

V Ljutomeru na priliko so si ustanovili nemčurški svoj „klub pasjih bičev“, katerega predsednik in voditelj je neki praktikant. Vsi udje tega kluba morajo imeti pasje biče, s katerimi pokajo ponoči pod okni Slovencev in pri priliki tudi katerega napadejo. Naša oblastva o vsem tem ničesar ne vidijo, in ni čuda, da tem razgrajalcem raste od priložnosti do priložnosti greben, vsaj morajo misliti, da se jim nič ne zgodi. V dokaz tega je sledeči dosloven prepis pritožbe, katera se je vložila pri tukajšnjem c. kr. okrajnem glavarstvu:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo! Podpisani posestniki oziroma stanujoči najemniki na tukajšnjem starem trgu vložijo s tem sledečo pritožbo: V noči od sobote do nedelje (14.—15. julija) in sicer od 2.—3. ure popoldni so vznemirjali Herman Rožič, davčni praktikant Unar, ekonom in vodja viničarske šole Pirštinger in Kamilo Rabenstein, prebivalce na starem trgu s svojim vpitjem in pokanjem pasjih bičev in še nazadnje napadli z biči in kričem krojača Fekonjo. K temu razgrajanju, ki se je gotovo moralo slišati po celem Ljutomeru, ni bilo blizu ne stražnika Strmca, ne nobenega nočnega čuvaja, pač pa je čuvaj Berič slonel za vrati trgovine g. F. Herzoga in mirno gledal in poslušal napad in vpitje. Priča za to je Rudolf Merič, kjučarski pomagač pri ključarju g. Ludviku v Ljutomeru in pa Roman in Bogomir Fekonja, proti katerima je čuvaj Berič sam pripoznal, da je slonel pri omenjenih vratih, in na njuno vprašanje, zakaj da se ni oglasil, je rekel, da ne sme nič reči.

V noči pretekle sobote na nedeljo (21. do 22. julija) so se ponavljali ti izgrezi s tem razločkom, da so se razgrajali nekako utaborili že zvečer v hiši Jankota Erjavca na starem trgu, ter od tam hodili na trg rogovilit in kričati. Pri tem so se odlikovali učitelj šulferinske šole Voller, davčni praktikant Unar in ekonom Pirštinger. V hiši Erjavčevi se je kričalo, prepevalo in pokalo s pasjimi biči pri odprtih oknih do 2. ure popoldni, na način, da vsa sosesčina na daleč okrog ni zatislila očesa. Vpili so možki in ženske neprestano „Heil“, „pereat den Windischen“ itd. Priče temu razgrajanju so podpisani. Ob 1/2. popoldni spravili so se omenjeni, Erjavce, Voller, Pirštinger in Unar na ulico, pokali z biči in kričali „windische Feiglinge“ in pa „Heil“, ker jim je sodnijski pisec Cvek zavpil pod okni „živio“ in so mislili, da spet lahko napadejo kakega Slovence. Priče temu dejanju so: R. Karba s soprogo, učitelj Čeh s soprogo in Nežika Sever. — Ekonom Pirštinger se je bil tako napil, da je šel k studencu na starem trgu, tamkaj bruhal in bljuval ter si gonil vodo na razgreto glavo. Za to sta priči Roman in Bogomir Fekonja. Šele ob 2. uri popoldni so zapustili Erjavčevo hišo ter pokajoč in vpijoč odhajali po starem trgu. Vpili so omenjeni še pozneje na ulici, ki drži proti kolodvoru in so prebudili sopodpisane trgovca gosp. Repiča. Na tako razgrajanje, ki se je vršilo sistematično do 2. ure popoldni, tudi ni bilo ne stražnika Strmca, ne nočnega čuvaja blizu, pač pa je čuvaj Berič v nedeljo zjutraj povedal pred pričami: Dijak Janko, Dijak Fric, Roman in Bogomir Fekonja, učitelj Čeh in soproga, da tem ljudem ne sme nič storiti. — Ker prebivalci starega trga, niso samo moteni v svojem nočnem počitku, ampak se čutijo po zgoraj navedenih klicih tudi žaljeni v svoji narodnosti in so provocirani, prosijo; da naredi slavno c. kr. okrajno glavarstvo mir in kaznuje navedene motilce nočnega miru po cesarski naredbi od dne 20. aprila 1854. l. R. G. B. št. 96. — Ljutomer, 24. julija 1900. — Sledijo mnogobrojni podpisi.

Radovedni smo pač, kaj da bo odredilo naše glavarstvo, ker poznamo usodo takih in enakih vlog pri naših oblastvih. Nemiri in provokacije so se pa vkljub tej pritožbi pretečene dni nadaljevale. Ko so ponoči nekateri opozorili župana, da naj skrbi za mir in red, se je baje odrezal, da se ne čuti v to primorane, in ko so hoteli buditi spečega policista, je ta dejal, da ne gre sedaj.

Pri našem ljudstvu pa raste, kakor je umevno, nevolja od dne do dne in začenja se otrsati one osodepolne slovenske miroljubnosti in ponižnosti. Našim Nemcem in nemčurkom pa kličemo, le tako naprej!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. avgusta.

— Osebnosti. Profesor na gimnaziji v Novem mestu g. Leop. Koprivšek je šel v pokoj in se naseli v Mariboru.

— Katoliški shod v Škocijanu. Piše se nam iz Škocijana na Dolenjskem: V nedeljo, 5. t. m. popoldne bo pri nas katoliški shod. Vršil se bo na sejmšču. Tam, kjer o gotovih časih stoji voli in teleta, videli bomo v nedeljo gg. Vencajza in Povšeta in skoro gotovo tudi Žitnika in Kreka. Za slučaj, če pride tudi iz Vevč znana amazonka, jej povemo, da kamenja ni treba seboj nositi, ga imamo tukaj dosti. Čemu prav za prav ti poslanci pridejo, ne moremo uganiti. Če bi hoteli povedati, kaj so storili za nas, bodo morali molčati, česa pa ti poslanci niso storili, to pa žalibog sami le predobro vemo. Ko je bil nekako pred tremi leti tak katoliški shod pri nas, niso pustili ti možje nikomur besedice ziniti. Gorje tistemu, ki bi ne bil vsega verjel, kar se je kvasilo, ali celo kaj ugovarjal! Koj je prišel ukaz od zgoraj, od kaplana namreč, „zgrabite ga in vrzite ga stran“. V nedeljo je kaplan Bojanc s prižnice agitiral za politični katoliški shod in med drugim tudi rekel: „Le pazite, da ne nastane zopet kak nemir ali pretep!“ G. kaplan! Kdo pa je zadnjič prepričel, če ne vi, ko ste rekli, da plačate tistim kmetskim fantom, ki iztirajo človeka, kateri je Žitniku čisto mirno in pametno povedal, da ne govori resnice 2 sodčka piva? Kakor se sliši, je bilo tisto pivo precej drago, saj so ga pa tudi Novomeščani menda pili! Ne verujemo, da nam bo ta shod kaj dobrega prinesel, pač pa je mogoče, da bo kaplan Bojanc zraven nekaj sodčkov piva še par litrov vina plačati moral, če bo hotel, da bi bili vsi tihi. Sam Bojanc seveda ne bo veliko govoril, a še vendar bi bilo bolje, da bi šel tudi takrat na kegljišče in bi tam kroglice premetaval — kot vsak dan — in bi ga na ta račun nekaj „štifelnov“ več sam popil! Kaplan Kos pride morda o tej priliki na dan s konsumnim društvom, s katerim nam že tako dolgo preti. Posojilnico imamo, samo denarja nič, farško gostilno tudi, vse imamo tedaj. Tudi predsednika smo že izbrali, to je znani Diguš, ki spredaj liže, zadaj praska. Sicer pa Vam pošljemo, če je Vam drago, jako radi natančno poročilo o tem shodu! — Poročal Vam bi rad tudi, kako je prišel že dolgo zbirani denar za brizgalnico v roke kaplanu Kosu, pa za danes ne opustim in porečem v kratkem o tem več. V ponedeljek večer in torek popoldne je pri nas padala precej debela toča in naredila tudi dosti škode, zlasti na sadju in na trti. Slabo znamenje za katoliški shod.

— Iz dež. šolskega sveta. V zadnji seji, ki se je vršila 26. m. m. je predsednikov namestnik z obžalovanjem naznanil, da je ces. svetnik g. Murnik iz ozirov na svoje zdravje izstopil iz dež. šolskega sveta, in da je dež. odbor na njegovo mesto izvolil g. dr. Tavčarja. Predsednikov namestnik je povdarjal marljivo, uspešno in kolegijalno delovanje ces. svetnika Murnika v dež. šolskem svetu, na kar se je po predlogu g. dr. Junowicza sklenilo, to primerno sporočiti g. ces. svet. Murniku in mu izreči željo, da bi kmalu okrevljal. Predsednikov namestnik je na to pozdravil novega člana g. dr. Tavčarja. Dež. šolski svet je na to naknadno odobril otvoritev II. mestnega otroškega vrtca v Ljubljani in sistemiziral stalno mesto učiteljice za paralelko tretjega razreda ljudske šole v Postojni ter dovolil, da stopi učitelj gosp. Anton Bezek v Sostrem v pokoj.

— Istrski deželni zbor. V včerajšnji seji dež. zbora istrskega je poslanec dr. Scampiechio interpeliral vlado, zakaj sta

bili konfiscirani kondenzirani brzojavki tržajskih drž. poslancev in „Progressa“. — Vlada je predložila načrt zakona o premeštitvi sedeža dež. zbora in dež. uradov iz Poreča v Pulj in o ustanovitvi okrajnega sodišča v Dolini.

— G. R. Inemann in gdč. E. Noëmi v Pragi. V torek je nastopil bivši režiser slovenske drame, g. Inemann, prvokrat kot igralec praškega „Narodn. divadla“ v Holger Drachmannovi „Enkrat je bil en kralj“ v veliki vlogi Gašperja Povsodbila in dosegel najlepši umetniški uspeh, katerega priznavajo vsi češki listi. „Nar. Listy“ pišejo, da je g. Inemann že z lanskim gostovanjem v Pragi dokazal svojo splošno porabnost in ima za svojo najboljšo voljo tudi sposobnost. Njegova trezna, mirna igra, njegov suhi ton je bil tej vlogi jako prikladen. Tudi vse kuplete je niansiral z razumom. „Hlas Naroda“ se spominja Inemannovih zaslug za ljubljansko gledališče ter pravi, da je mil, simpatičen igralec, katerega želi videti pogostokrat v prvih ulogah. Že s prvo ulogo se je našel takoj na pravem mestu svoje okolice. „Politik“ pa piše, da je bil Inemann svez Gašper ter se je vpeljal s svojim prvim nastopom prav dobro. Tudi „Pražské Noviny“ in „Radikální Listy“ konstatirajo, da je uspeh igre tudi Inemannova zasluga. — Gdč. Ela Noëmi-Wolfová, operna pevka, ki je angaževana tudi za prihodnjo sezono na slovenskem gledališču, je dosegla v zadnjem času dva prav lepa uspeha. Na koncertu „Boleslava“ je — kakor poročajo „Mladoboleslavski Listy“ — žela najburnejše priznanje. Kritika hvali njeno „simpatično zunanost, fini ukus v prednašanju, ljubeznivi in jasni glas ter izborni tehniko“. Pri vsakoletnih skušnjah v „Nar. divadlu“ v Pragi pa je gdč. Noëmi — kakor piše praški „Najemnik“ — mej pevkami, ki so ž njo tekmovali, „odnesla palmo vitezstvi“ ter je „dominovala z enako zaokroženostjo glasu do najnižjih leg, z docela čisto intonacijo in s finočutenim umetniškim prednašanjem.“

— Češka kočja pod Grintovcem. Povodom slavnostne otvoritve te kočje je fotograf Wenger iz Radovljice fotografiral pred kočjo zbrane izletnike. Slika je vzlic neugodni razsvetljavi jako dobro izpala, in kaže, da je gosp. Wenger mojster v svoji stroki. Slika je v razložbi trdke Gričar in Mejač v Prešernovih ulicah razstavljena. Ker si jo bo gotovo vsak udeležnik omenjene slavnosti naročil, naznanjamo, da velja 2 kroni, in da sprejema ustmene in pismene naročbe g. Josip Hauptman, tajnik „Slovenskega planinskega društva v Ljubljani“.

— Slovensko akademično ferijalno društvo „Sava“ ima v soboto, dne 4. avgusta t. l. svoj II. izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve v odbor, 3. predlogi odbora, 4. imenovanje častnega člana, 5. slučajnosti. Začetek točno ob 8½ uri zvečer. Lokal Auerjeva gostilna (Wolfve ulice). Odbor vabi starešinstvo in redne članove, da se zbora gotovo udeleže. Slovenski abiturijente in akademiki dobro došli.

— Klub slov. kolesarjev „Slavec“ izleti v nedeljo dne 5. t. m. v Litijo in Šmartno. Tega izleta udeleži se tudi nekaj bratov pevcev društva „Slavec“. Odhod kolesarjev ob 6. uri, zbirališče „Narodna kavarna“. Odhod pevcev z brzovlakom ob pol 12. uri dopoldne. Zbirališče južni kolodvor. Cenjeni podporni člani dobrodošli.

— Izlet čez Javornik in skozi Vintgar na Bled narede ob lepem vremenu šentviški pevci pod vodstvom g. Žirovnika v nedeljo 5. t. m. z jutranjim vlakom.

— Klub slov. kolesarjev „Vrhnika“ napravi v nedeljo 5. avgusta izlet v Borovnico. Odhod ob 5. uri popoldan z vrta gosp. Jurca.

— Učiteljsko cerkljanske okolice priredi v nedeljo, dne 5. avgusta t. l. vrtno veselico na vrtu gospe Vavkove v Cerkljah v prid kranjski dijaški kuhinji in učiteljskemu konviktu. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 20 kr. Glede na dobrodelni namen se preplačila hvaležno sprejemajo.

— „Delavsko bralno društvo v Idriji“ priredi v nedeljo, dne 5. avgusta t. l. na vrtu g. Frana Didiča veselico. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za ude 20 vin, za neude 40 vin. Ker je dohodek te veselice namenjen za popravilo tamburaških go-

dal, se preplačila hvaležno sprejme. Ako bode ta dan vreme neugodno, vršila se bode veselica prihodnjo nedeljo, t. j. 12. avgusta istotam.

— Iz Metlike se nam piše: Metlika napreduje. Ta glas se sliši po vseh ulicah. In res: vodovod dobimo, da bomo imeli saj čiste vode, in da se ne bodejo po zimi ubijali ljudje in živina na onem klanecu iz Obrha. Tudi občinski mlin na valjčke dobimo, da se bo hitro mlelo, in da ne bo treba dati 15 do 20 odstotkov mlinarine, in da ne bo treba čakati kmetu po 1 dan in 1 noč, da si 1 ali 2 koplenikov pšenice pomelje. Tudi mesečne živinske semnje dobimo, da se živinoreja in svinjoreja pospešita, in da ne bomo vedno svoj denar nosili na Hrvaško, in si različne bolezni na Belokranjsko privlekli, in da kmet lažje svoje pridelke v denar spravi. Kdaj dobimo vse to, ve za sedaj samo g. župan Intraž povedati. Da se pa tudi skrbi za olepšanje mesta, dokazuje to, da se v kratkem izvoli v ta namen poseben komite. Kdo da bo načelnik tega komiteja, se še sedaj ne ve; ali bo gospod župan Intraž ali gosp. Davorin Vukšinič.

— Za trgovce in industrijalce. C. kr. trgovinsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici: Neka domača trdka je v korespondenci z nekim c. in kr. konzulatom dopis naslovila na osebo uradnega vodje in ne na urad sam, opozarja se, da se vsled adresiranja na osebo uradnega voditelja namesto na urad sam izgubi ne samo mnogo časa, ampak lahko tudi korespondenca sama.

— Nevihto s točo so imeli dne 31. julija t. l. v Mokronogu. Naredila je znatno škodo po Mokronogu in Trebelnem. Zlasti so tudi vinogradi trpeli, posebno vinskimi trgovcem znane gore Malkovec, Slančivrh, Staragora itd. so hudo poškodovane. Največ se imamo zahvaliti strelnim postajam, kajti te so šele začele streljati, ko se je že bližini slišal šum od toče. V Mokronogu pa se sploh ni streljalo, ker pravijo, da je mežnar „zaspal“.

— Z Grabna pri Sv. Gregorju se nam piše: V noči 30. julija je bilo strašno pri nas. Daljni grom in blisk se je vedno bolj bližal in grozil našemu kraju. Usodni tresk je zdrnil ljudi. Strela je udarila okoli polnoči v kozolec našega g. župana. Hipoma je bil ves v plamenu. Rešili so komaj štiri voze in dva vozička, drugo je vse zgorelo. G. župan je bil sicer zavarovan za kozolec in mrvo za 1000 K, a ima še vrhu tega nad 1000 K škode, zakaj nobeno leto ni imel toliko sena spravljene v kozolcu kot prav letos. Zgoreli so mu tudi nekateri vozovi. Ogenj je uničil mnogo gospodarskega orodja in ves letošnji ječmen. — Dasi ima tako škodo, vendar se je potolažil s tem, ker ni bilo večje nesreče, ki je pretila vsi vasi. Skedenj, hiša in tudi sosedova hiša se je že vnela. Da se je ogenj omejil, gre hvala bližnjim sosedom, marljivim možem iz Preske in Sinoce, ki so prihiteli s svojima malima brizgalnicama, s kojima se je mnogo storilo, da se ni ogenj razširil, ter vrlim sodraškim ognjegascem, katerih ni oplašilo viharo vreme.

— Bralno in pevsko društvo „Maribor“ priredi v soboto dne 11. avgusta 1900 ob 8. uri zvečer na vrtu „Narodnega doma“ v Mariboru svoj VII. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Za slučaj, da se k temu občnemu zboru ne zbere zadostno število članov, sklicuje se za isti dan in na isto mesto, z ravno istim dnevnim redom na 9. uro zvečer drugi občni zbor, pri katerem je v smislu pravil sklepno vsako število članov.

— Žganje je ubilo. Delavec Ivan Vrhunc v Kranjski gori, doma v Topovljah pri Selcah, se je 29. m. m. žganja in špirta tako nalil, da je nagloma umrl.

— Nezgoda. Včeraj je peljal hlapec Fran Lamovec po Sv. Jakoba trgu opeko. Med vožnjo se je bila konju odpela jedna vrv. Med zapenjanjem sta konja potegnila voz, katerega jedno kolo je šlo Lamovcu čez desno nogo in mu jo strlo. Poškodovanec se je odpeljal v deželno bolnico. — Tudi Jožef Loisch, kaznjene iz Maribora, je včeraj pri zgradbi justične palače traverze premetaval, od katerih mu je jedna padla na levo nogo in mu jo tako močno poškodovala, da so ga odpeljali v deželno bolnico.

— S kolesi sta trčila včeraj v Rožnih ulicah Fran Vodišek in Alojzij Korsika. Vodišku se je poškodovalo kolo in tudi sam je bil lahko telesno poškodovan.

— Izgubila je Ivana Mayer zlat gumb, vreden 20 kron.

— Aretovana je bila včeraj neka M. N., ki je pred dvema mesecema pokradla Frideriki Weberjevi več obleke. Oddala se je c. kr. deželni sodniji.

— Meteorologični mesečni pregled. Minoli mesec mali arpan bil je suh in vroč. — Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih jutraj 16°8', ob dveh popoldne 26°6', ob devetih zvečer 20°2', tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 21°2', za 1°5' nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dadó 735.6 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 0.4 mm pod normalom. — Mokrih dni bilo je 10, padavina znaša vsega skupaj 105.1 mm. — Izmed vetrov sta prevladovala jug in jugovzhod.

* Krvav boj med madjarskimi in hrvatskimi delavci. „Mag. szó“ poroča, da so se v vasi Simovec stekli madjarski in hrvatski delavci. Pri regulaciji Drave so delali tudi Hrvatje, ali podjetnik je vse odpustil in vzel samo Madjare na delo. Ko so prišli madjarski delavci v Simovec po živež, so jih napadli Hrvatje. Toda Madjarov je prišlo baje še 400. Unel se je s koli, lopatami in sekirami krvav boj, v katerem je bilo bolj ali manj ranjenih več delavcev, a 12 Hrvatov in troje Madjarov ubitih. Boj je dobil tolike dimenzije, da je prišel mirit cel oddelek huzarjev. Razburjenje proti Madjarom je strašno.

* Kraljica Margherita ob mrtvem kralju Umberto. Listi poročajo, da je prihitela kraljica h kralju Umberto nemudoma, ko so ga pripeljali v vilo. Videč okoli kralja več tujih gospodov, jih je vprašala: „Ali ste gospodje zdravniki?“ — „Da, Veličanstvo,“ so odgovorili. — „No, pomagajte za božjo voljo!“ je rekla kraljica, toda zdravniki so odvrnili, da vsa zdravniška umetnost ne more pomagati več. Na to je začela kraljica krčevito jokati. Klicala je: „Umorili so ga, mojega dobrega, srčno dobrega moža! Kaj si jim storil, da so te umorili? Reci mi, ljub moj, reci! Zini vsaj besedico, ti ubogi moj Umberto!“ Vsi, ki so bili poleg, so jokali. Baje je imela kraljica slabe slutnje in je kralju prigovarjala, naj ne gre k telovadbi. Kralj pa se je njenim prošnjam le smejal. Kraljica je čula vso noč ob mrtvem kralju, molila in jokala. Tudi vso drugo noč je prejkala na zofi. Kralj je ležal v čni odbleki na svoji postelji. Ker so zdravniki pričakovali novega kralja, da vidi še poslednjič svojega očeta, umorjenega Umberto niso mazili, nego so skušali z injekcijami ohraniti truplo razkrajana. Pod posteljo je stal vedno led, in zrak je čistilo čvetero ventilatorjev.

* Povodenj na Gališkem. Mesto Stry in njega okolica je bila nedavno popolnoma pod vodo, tako da so se videle iz vode samo še strehe. Na vodi plavale so živali vsake vrste. Zahvaliti se je samo vstrajnemu delu rešilcev, da se nikdo ni utopil. Dve katoliški cerkvi, protestantska bolnišnica in vojašnica so bile pod vodo. Škoda je velika.

* Moža zastupila. 28. m. m. se je vršila v Sarajevu sodna obravnava proti 27 letni Mohamendanki, Mejri Čakalji, materi 4 otrok in proti 27letnemu Mohamedancu, Meniji Džombi radi umora. Mejra in Memija sta imela grešno razmerje, in sta se hotela Čakalja znebiti. Zato je dal Memija svoji ljubici sir, katerega je zastupila z arzenikom. Mož je umrl. Slučajno pa je pokusil tisti sir tudi umorjenčev brat in postalo mu je slabo. Ker je sumil, da je bil brat zastupljen, je napravil ovadbo, in se je dognala vsa resnica.

* Atentat na ruskega generala. „Nov. Vr.“ poroča, da je častnik gardnega polka Černjavskij 24. m. m. ustrelil na generalnega majorja Ribasa, ki je bil s svojo sooprogo na koncertu v Pavlovsku. General, kateremu je tekla kri iz prsi, je dvignil še svojo omedlelo ženo, in stal še nekaj časa pokonci. Potem pa je sedel in se onesvestil. Krogla mu je predrila desno stran prs. Črnjavskega so prijeli.

* Usmrčeni beguni. Neki list v Vratlavu poroča, da je pobegnilo šest ruskih vojakov iz onih polkov, ki so bili namenjeni na Kitajsko. Begunce pa so ujeli in postrelili.

* Bogataške blaznosti. Američan Štefan Marchant si je dal v Parizu napraviti posteljo za 4.882.200 frankov. Postelj je iz ebenovine, z vložnim zlatom in alonovino, za izdelovanje je bilo treba dve

leti in pol. Koliko milijonov ljudi mora spati na goli zemlji!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 3. avgusta. Ministrski predsednik dr. Körber odpotuje v soboto v Ratot na obisk ogrskega ministrskega predsednika. Temu obisku se pripisuje največji politični pomen. Nekaj dni potem, ko se vrne Körber iz Ratota, pojde k cesarju v Isl, kamor pride tudi Széll.

Milan 3. avgusta. Preiskava glede umora kralja Umberta je zadobila velikanske dimenzije. Uspehi se sicer prikrivajo, vendar se ve, da je kralj postal žrtev zarote anarhistov. Umor kralja bi se bil moral že prej zgoditi. Različni ljudje v Bergamu so namreč dobili v petek in v soboto pisma iz Amerike, v katerih se jih je vprašalo, če ni bil kralj tisti teden umorjen. V Monzi je bilo na uprav rafiniran način vse pripravljeno za atentat. Bressi je stal na desni strani voza, njegov sokrivec na levi, kjer se je našel proč vrženi revolver. Moralo je določeno biti, da ustreliti tisti, na čigar strani stopi kralj v voz. Dognano je tudi, da je Bressi v nedeljo dopoldne bil v kraljevski kapeli pri maši. Bržčas bi bil že tam izvršil atentat, če bi bil kralj prišel k maši. Policija je v raznih mestih aretovala več sto sumljivih oseb, pri katerih je našla mnogo važnih pisem. Kar pa je danes vse javno mnenje razburilo, je vest, da so se dobili dokazi, da je na otoku Elbi aretirani anarhist Quentavilla imel namen, umoriti kraljico Margherito, ko pride na svoje letovišče. Aretirane anarhiste, kateri so na sumu, da so bili z Bressijem v zvezi, so odpeljali vse v Milan. Tudi je bila aretirana 17letna Ema Quazza, Bressijeva ljubimka.

Milan 3. avgusta. Iz Rima je došlo poročilo, da se je zgodil v St. Marinella atentat na kneza Baldassara Odeschalchija. Knez je nevarno ranjen.

Pariz 3. avgusta. Identiteta tistega človeka, ki je včeraj poskusil umoriti perzijskega šaha, še ni dognana. Pri napadalcu so našli robec francoskega pešpolka št. 108. Zaslišanje napadalca je bilo prav kratko, odgovori jako karakteristični. Vaše ime? „Tega Vam ni treba vedeti.“ Vaš poklic? „Ga nimam.“ Vaša narodnost? „Ta je brez pomena.“ Ali ste anarhist? „Na to ne odgovorim.“ Ali imate sokrivce? „To Vam nič mar.“ Ali ste Francoz? „Uganite.“ Ali ste nameravali šaha usmrtiti? „To je stvar moje vesti.“ Ali hočete zagovornika? „Si bom premislil.“ Vi ste menda prav zadovoljni s svojim zločinom? „Ne, zadovoljen nisem, ker nisem dosegel svojega namena.“

Pariz 3. avgusta. Napadalec na perzijskega šaha se zove François Salson. Rojen je l. 1876. v Montolaurju na Francoskem. L. 1898. je bil radi anarhističnih agitacij obsojen na 3 mesece v ječo, l. 1899. pa radi poskušene uboja na 9 mesecev. Namestnik državnega pravdnika meni, da se gre za komplot proti raznim vladarjem. Pismo, ki ga je dobil šah pred atentatom, je bilo oddano v Parizu. Podpisano je ime Angelo Bartelozzi. V pismu je rečeno, da se zgodi atentat na šaha, da so to sklenili anarhisti, ki se shajajo v Neapolju Piazza Morena šte. 5, in da je tisti, ki bo poskusil šaha umoriti, prijatelj Brescijev.

London 3. avgusta. Vojne operacije proti Pekinu s se že začele. Prednja straža združene armade, ki maršira na Pekin, šteje 21.000 mož. Mej temi je 12.000 Japoncev, 6.000 Rusov, 2.500 Angležev in nekaj malo Nemcev. Deset milj od Tsientsina se je vnel boj mej Kitajci in Rusi. Kitajci so kmalu uvideli, da ni mogoče odbiti ruskega naskoka in so po kratkem boju zapustili utrdbе ter bežali na potu proti Pekinu. Kitajska armada je zbrana na mestu, koder se v reko Peiho vliva neka stranska reka. Japonci so pri Volinu zadeli ob Kitajce.

Narodno gospodarstvo.

— Glavna slovenska hranilnica in posojilnica, registrirana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani, Kongresni trg št. 14. *)

Promet od ustanovitve v jeseni l. 1899. do 1. avgusta 1900 znaša kron 3,188.159-22. Deležev je vplačanih za kron 10.980.—

Hranilnih vlog se je vložilo za kron 737.339-28 dvignilo » » 243.669-51 ostane vlog kron 493.669-77

Posojil, večinoma na osobni kredit, se je dalo in menic se je eskomptovalo za kron 845.430-30 vrnjeno » » 297.227-67 ostane posojil za kron 548.202-63 Denarja se je naložilo za kron 310.875-35 dvignilo » » 283.676-89 ostane naloženega za kron 27.198-46

Menic se je reeskomptovalo za kron 275.254-45 vrnjeno » » 219.770-46 ostane kron 55.483-99

Hranilnica se peča predvsem z osebnim kreditom in eskomptom trgovinskih menic. Hranilne vloge obrestuje po 4½% od dne vložitve pa do dne dviga.

— Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani. Bilanca za mesec julij 1900. Aktiva: Gotovina v blagajni 34.064 K 17 vin. Naloženi denar 819.391 K 60 vin. Posojila 2.003.288 K. Prehodni zneski 632 K 01 vin. Inventar 963 K 50 vin. Zastale obresti 31. decembra 1899. l. 23.944 K 06 vin. Passiva: Zadrugi deleži 23.404 K. Rezervni zaklad 46.492 K 08 vin. Hranilne vloge 2.754.934 K 67 vin. Naprej plačane obresti 31. decembra 1899. l. 9038 K 36 vin. Denarni promet 5.379.552 K 54 vin. Upravno premoženje 2.882.283 K 34 vin.

— Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu juliju 1900 vložilo je 260 strank 79.670 kron 78 vin., dvignilo pa 237 strank 59.777 kron 77 vin., 26 strankam izplačalo se je hipoteknih posojil 47.720 kron. — Stanje vlog 2.118.445 kron 30 vin., stanje hipoteknih posojil 1.535.132 kron 95 vin., denarni promet 236.344 kron 53 vin.

*) Ker se je v predvčerajšnji izkaz urinila pomota, prijavljamo danes to poročilo rektificirano.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborno deluje

Melusina ustna in zobna voda

utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (10—31)

lekarna M. Leustek, Ljubljana

Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Št. 24.149.

Razglas.

(1541—1)

Vsled sklepa c. kr. mestnega šolskega sveta v Ljubljani z dne 14. julija 1900, št. 496 se ima v prihodnje **šolsko leto na I. in II. mestni obrtni pripravnici pričetki s 16. septembrom in prenehati z 31. majem.**

Pouk se ima v prihodnje vršiti ob nedeljah od 9.—12. ure dopoldne, ob torkih od 7.—9. ure zvečer in ob petkih od 7.—8. ure zvečer.

Na obrtni nadaljevalni šoli, spojeni s c. kr. realko v Ljubljani, se ima pa vsled sklepa šolskega odbora obrtne nadaljevalne šole z dne 22. junija 1900 v prihodnje **večerni pouk ob delavnikih pričetki ob 7. uri zvečer,** dočim ostaneta nedeljski dopoldanski pouk in šolska doba sploh neizpremenjena.

To se daje vsem obrtnim gospodarjem in vajencem tem potom na znanje.

V Ljubljani, dne 25. julija 1900.

G. kr. mestni šolski svet.

Ivan Hribar, predsednik.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 30. julija: Ana Mlakar, zasebnega uradnika hči 5 mes. Gradišče št. 12., vnetje črev.

Dne 31. julija: Alojzij Umberger, računski asistent, 30 let, Židovske ulice št. 5., jetika. — Jožefa Rotter, davkarjeva žena, 51 let, Cojzova cesta št. 10, organična srčna hiba.

Dne 1. avgusta: Fran Slanovec, krojačev sin, 3 mes., Krakovski ulice št. 21., akutni črevesni in želodčni katar.

V deželni bolnici:

Dne 26. julija: Jakob Cerar, mizarjev sin, 1½ dne, življenska slabost. — Florijan Stefan, dninar, 30 let, jetika.

Dne 28. julija: Ivan Hočevar, dninar, 30 let, jetika. — Alojzij Kolar, dninar, 19 let, jetika.

Dne 30. julija: Helena Hribar, pletilka slame, 63 let, vnetje sopil.

V hiralnici:

Dne 30. julija: Jakob Ručigaj, krojač, 37 let, božjast.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806,5 m. Srednji aračni tlak 736,0 mm.

Augst	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
2	9. zvečer	732,8	20,2	sl. jzhod	jasno	0,0
3	7. zjutraj	735,0	19,1	sr. jzhod	oblačno	0,0
	2. popol.	733,7	23,1	sl. sever	pol. oblač.	0,0

Srednja včerajšnja temperatura 20,8°, normala: 19,7°.

Dunajska borza

dne 3 avgusta 1900.

Skupni državni dolg v notah	97,85
Skupni državni dolg v srebru	97,35
Avstrijska zlata renta	115,85
Avstrijska kronska renta 4%	97,65
Ogrska zlata renta 4%	115,50
Ogrska kronska renta 4%	90,80
Avstro-ogrške bančne delnice	1712—
Kreditne delnice	666,50
London vista	242,82½
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118,60
20 mark	23,67
20 frankov	19,32
Italijanski bankovci	90,60
C. kr. cekini	11,38

Lepo stanovanje

v I. nadstropju, obstoječe iz 3 sob in pritliklin, odda se za novembarški termin v Franciškanskih ulicah št. 6 (Miklošičeva cesta št. 4).

Več pove lastnik Alojzij Pogačnik.

745-17

Naznanilo.

Usojam si naznanjati p. n. občinstvu, prijateljem in znanec, da bom od

v nedeljo, 5. avgusta t. l.

otvoril

gostilno

v svoji lastni hiši

na Dolenjski cesti št. 33

blizu dolenjskega kolodvora, nasproti „Ocvirka“.

(1544—1)

Za ukusna jedila in dobre pijače je preskrbljeno.

Za mnogobrojni obisk prosim in vabi z velespoštovanjem

Josip Plankar.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane jž. kol. **Proga čez Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bragenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osobni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** jž. kol. **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osobni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bragenc, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnart-Kropo. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 3. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1305)

Št. 177/Pr.

Razpis službe.

(1471—3)

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je stalno popolniti službo

mestnega živinozdravnika in mestne klavnice oskrbnika

s prejemki 5. činovnega razreda, to je z letno plačo 1760 kron, s pravico do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 160 kron in do naturalnega stanovanja v mestni klavnici.

Prosilci za to službo, ki morajo biti državno aprobovani živinozdravniki, morajo svoje, s potrebnimi dokazili opremljene prošnje vlagati pri predsedstvu mestnega magistrata

najpozneje do 15. dne avgusta t. l.

Pomanjkljive ali zakasnele prošnje se ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 14. julija 1900.

Premier PREMIER-

Helical-cevna kolesa

Dvocevna kolesa

Prostoletka kolesa

Transportna kolesa

Motorna kolesa

(839—15)

so izkušena, solidna, elegantna in lahko letča

The Premier Cycle Co. Ltd.

(Hilman, Herbert & Cooper)

Coventry (Angleško), Heb (Česko), Dunaj VII.

Zastopnik: **Fr. Čuden**, trgovina s kolesi v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli.

Učenec

se vsprejme pri tvrdki (1503—6)

Štefan Lapajne v Idriji.

Dobro izvežbana

poštna upraviteljica

išče stalne službe.

Ponudbe prosim pod „št. 77“ na upravnishstvo „Slov. Naroda“.

(1543)

Stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo itd. išče uradnikova vdova s 1. septembrom v Ljubljani v bližini pošte. — Ponudbe s ceno naj se pošiljajo pod: M. K., Gradec, Klosterwiesgasse Nr. 62, l. Stock.

(1547)

Izjava.

Jaz podpisani France Verhovec, sploh Puter, posestnik v Šiški, prekladem s tem žaljive besede, katere sem govoril dne 26. aprila 1900 o Matiji Žgurju, zidarskem mojstru v Ljubljani, in izrekam, da nisem imel namena, ga žaliti.

V Ljubljani, dne 2. avgusta 1900.

(1540)

France Verhovec.

Kleparska obrt

v Kranju

nad 65 let obstoječa, se zaradi bolezni pod ugodnimi pogoji in v dobrem stanju takoj odda.

Več ustno pri lastniku F. Z., Kranj h. št. 154.

(1532—3)

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, a 40 kr. in 60 kr. se dobi samo

(1393—4)

v deželni lekarni pri Mariji pomagaj M. Leustek-a v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt 11. februarja 1899.

L. Kres, mlekarja.

Restavracija

najbolje poslujoča, v sredini mesta ležeča in popolnoma na novo opremljena,

se prodaja takoj po ugodnih pogojih.

Več se izve v upravnishstvu „Slov. Naroda“.

(1545—1)